

Naturvårdsverket

Datum: 2025-11-13
SMHI Dnr: 2025/2342/5.4.1
Er referens:

Inskickad via enkät på Naturvårdsverkets webbplats

Yttrande över utkast till miljökonsekvens- beskrivning av utkast till förslag till Nationell naturrestaureringsplan (NRP)

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter.

Enkätfrågorna

1. Är det något i MKB:n som saknas eller behöver förtydligas?

MKB:n är övergripande och det är svårt att ha konkreta synpunkter på vad som saknas.

SMHI bedömer dock att flera aspekter kopplade till klimatförändringen och klimatanpassning behöver förtydligas.

SMHI anser att fler aspekter av klimatförändringen och klimatanpassning behöver belysas per förekommande delsystem (Våtmarker, Limniska miljöer, Marina ekosystem, Skogsekosystem, Jordbruksekosystem, Urbana ekosystem, Trädplantering, Pollinatörer). Utan en sådan uppdelning blir analysen för övergripande och missar viktiga skillnader i klimatrisker och sårbarhet mellan delsystemen.

Definitionen av begreppet *klimatanpassning* i kapitel 2.2.1 (Saklig avgränsning) samt 6.6 (Klimatanpassning) lyder: ”Med klimatanpassning avses ekosystemens förmåga att hantera klimatpåverkan såsom skyfall, översvämningar, torka, värmeöar, havsnivåhöjning samt ras eller skred.” Detta avviker från etablerad definition, exempelvis i Förordning (2018:1428) om myndigheters

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

klimate Anpassningsarbete, där klimate Anpassning definieras som ”åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra”. Den avvikande begreppsanvändningen skapar oklarhet i rapportens senare resonemang. Ekosystemens egen förmåga att hantera klimate Förändringar bör benämnas som resiliens eller naturlig anpassningsförmåga, inte klimate Anpassning. Vidare används ordet klimate Påverkan oftast när utsläpp och mänsklig påverkan på klimate Systemet avses, inte för klimate Relaterade händelser. SMHI rekommenderar därför att begreppsanvändningen i rapporten (och handlingsplanen) ses över.

SMHIs hydrologiska mätstationer

SMHI ska förvalta den svenska hydrologiska infrastrukturen och därigenom inhämta och förmedla kunskaper om landets hydrologiska förhållanden, se 3 §, förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. En del av detta är att genomföra flödes- och vattenståndsmätningar i en stor mängd vattendrag i Sverige. För att observationerna ska vara så tillförlitliga som möjligt krävs långa och obrutna mätserier. Mätningarna nyttjas av många aktörer och en allt viktigare aspekt är stationernas betydelse för bedömningen av det framtida klimatet, då mätningarna visar på förändringar över tid för vattensituationen i denna region. Åtgärden i vattendrag nära hydrologiska stationer måste samverkas med SMHI för så lite påverkan på stationerna som möjligt.

Marina ekosystem

I nulägesbeskrivningen för Marina ekosystem i kapitel 3.2.1 så nämns en rad ramverk och styrmedel som kan påverka statusen i marina ekosystem. Då sjöfart belastar marina ekosystem både genom fysiska störningar och olika typer av utsläpp, så önskar SMHI att även den internationella sjöfartsorganisationens (IMOs) MARPOL konvention inkluderas under rubriken ”nuvarande förvaltning och befintliga åtgärder”.

SMHI noterar vidare att miljökonsekvensbeskrivningen saknar överväganden kring hur en ökad exploatering av havsbotten till följd av havsbaserad vindkraft och mineralutvinning till havs, kan förväntas påverka möjligheten att nå god miljöstatus och klara den biologiska mångfalden i den marina miljön.

2. Är bedömningarna av miljöeffekter rimliga?

Det saknas riskanalys för åtgärderna, det som kan vara positivt för någon del kan vara negativt för något annat, till exempel kan borttagande av vandringshinder ge andra negativa effekter så som låga flöden.

För vissa åtgärder kan det finnas flera olika alternativa åtgärder. Om endast vissa tas upp som åtgärder kan alternativen falla bort. Till exempel vid retention av näringsämnen kan förbättringar vid källan till utsläppen vara ett alternativ till att skapa våtmark.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgsgeskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Det skulle vara önskvärt med en analys över hur restaureringsåtgärderna påverkas av ett förändrat klimat eller hur åtgärdernas funktion skulle kunna variera under olika framtida utvecklingar av klimatet. Analyser av målkonflikter och synergier kopplade till restaureringsåtgärderna och klimatiförändringen bör inkluderas i det fortsatta arbetet.

3. Har du synpunkter på den samlade bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen?

Koppling till andra styrande dokument bör hanteras såsom till exempel aktuella SOU:er: SOU 2025:93 En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk och SOU 2025:21, Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF).

Naturrestaurering utgör en viktig del av Sveriges klimatanpassningsarbete och nämns exempelvis i Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning Skr. 2023/24:97. SMHI anser att det tydligt bör framgå att robusta och resilienta ekosystem är viktiga för att hantera framtida klimatrelaterade händelser men även att restaureringsinsatserna därmed behöver bedömas i ett tydligare perspektiv kring klimatiförändringen.

En del av de föreslagna åtgärderna beräknas ha negativ påverkan på klimatet, det vill säga bidra ökade utsläpp av växthusgaser eller minskad kolinbindning i skog och mark. Det vore önskvärt med kompenserade åtgärder som gör att naturrestaureringen totalt sett inte får en negativ påverkan på klimatet.

Det är viktigt att den slutgiltiga MKB skickas tillbaka på remiss när den är klar.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Ola Pettersson, Maud Goltsis Nilsson, Maria Norman, Amanda Nylund och Linda Gren.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda